

NÁVOD NA OŠETROVANIE OBUVI

VÝBER OBUVI

Pri výbere obuvi dbajte na to, aby zvolený druh, veľkosť a šírka obuvi presne zodpovedala vašim potrebám: dĺžka vnútorného priestoru obuvi – veľkosť – má byť dlhšia ako dĺžka chodidla, prsty by sa nemali v žiadnom prípade dotýkať vnútornej strany špičky obuvi (tzv. nadmerok). Po návrate domov si obuv ešte raz v kľude vyskúšajte. Je potrebné si uvedomiť, že nie každá topánka „padne“ na každú nohu. Nevhodne zvolený druh obuvi, veľkosť, šírka alebo tvar obuvi nemôžu byť dôvodom k neskoršej reklamácie.

Nezabudnite vziať do úvahy účel použitia, prevedenie, materiálové zloženie a spôsob ošetrovania obuvi. Len obuv dobre zvolená z hľadiska funkčného, sortimentového a veľkostného je predpokladom naplnenia užitočnej hodnoty a účelu obuvi. Po celú dobu používania venujte maximálnu pozornosť všetkým základným pravidlám používania obuvi. Zvlášť je nutné predchádzať všetkým faktorom nepriaznivo ovplyvňujúcim plnú funkčnosť a životnosť obuvi, ako napr. vysoká intenzita užívania obuvi (nedoporučujeme používať každodenne rovnakú obuv), používanie obuvi k nevhodnému účelu, pranie obuvi, atď.

Ďalšou nutnou podmienkou pre zachovanie dobrého stavu obuvi a jej plnej funkčnosti je pravidelná údržba. K ošetrovaniu obuvi používajte len prostriedky a tomu určené. Nesprávna alebo nedostatočná údržba obuvi podstatne skracuje jej plnú funkčnosť a životnosť.

ÚČELOVOSŤ OBUVI

Pre každý účel použitia je vhodný iný druh obuvi. Účelovosť ovplyvňuje voľbu použitého materiálu, konštrukciu, prevedenie a spôsob údržby obuvi. Pri výbere berie do úvahy, na aký účel chcete obuv používať.

DRUHY OBUVI

Výchádzková obuv – je obuv určená k noseniu v exteriéri a interiéri. Vyznačuje sa klasickou konštrukciou, bez výraznejších módných prvkov. Obvykle sú v nej životnosť a pohodlnosť dôležitejšie ako módnosť. Je charakteristická veľkou pestrosťou strihov. Pre uzavreté strihy vychádzkovej obuvi je najnižšia možná teplota použiteľnosti -5 °C. Výchádzková flexibilná obuv je určená do suchého prostredia (nepoužívajte ju vo vlhkom ani mokrom prostredí).

Zimná obuv – je obuv určená k noseniu v exteriéroch v zimnom období. Vyznačuje sa vyššou úrovňou tepelne izolačných vlastností, často teplou vlasovou podšívkou a mohutnejšou podrážkou, spravidla s protiskľzovým dežomom. Zimná flexibilná obuv je určená do suchého prostredia (nepoužívajte ju vo vlhkom ani mokrom prostredí).

Spoločenská obuv – je obuv určená pre krátkodobé nosenie v interiéri pri rôznych spoločenských príležitostiach. Ide väčšinou o celousňovú obuv klasických strihov (poltopánkovú alebo loďičkovú) s usňovou podrážkou. Táto obuv je veľmi citlivá na vlhkosť a nerovný povrch, a preto ju nedoporučujeme používať v exteriéroch.

Módna obuv – je obuv určená pre krátkodobé nosenie. Svojou konštrukciou a materiálovým zložením je určená, navrhnutá a vyrobená k noseniu v nenáročných podmienkach a prvoradá je v nej módnosť, než životnosť. Spravidla sa vyznačuje aktuálnymi módnymi prvkami, ktoré tiež určujú jej približnú životnosť. Táto obuv nie je určená pre každodenné, časté používanie. Ak sa rozhodnete používať túto obuv pravidelne, je nutné venovať maximálnu pozornosť stavu spodkových dielcov a celkovému ošetrovaniu a údržbe.

Vysoko módna obuv – je obuv určená pre krátkodobé a občasné nosenie v nenáročných podmienkach. Materiály a typ konštrukcie sú vybrané s vysokým dôrazom na posledné módné trendy, všetko je podriadené vzhľadu a estetické hodnotne (napr. extrémne predĺžené špičky, podsadené podrážky, vrchný materiál pretiahnutý až do spodnej časti). Použitie neštandardných materiálov a konštrukcií spôsobuje rýchle opotrebenie takejto obuvi. Životnosť obuvi je obmedzená, môže byť aj výrazne kratšia než poskytovaná záručná doba. Táto obuv je určená predovšetkým do suchého prostredia a je nutné predchádzať jej úspešnosti a iným negatívnym vplyvom. Na konštrukciu a materiály sú kladené minimálne technické požiadavky. Táto obuv nie je v žiadnom prípade určená pre každodenné, časté používanie.

Rekreačná obuv – je obuv určená k noseniu vo voľnom čase pri rôznych rekreačno-výchádzkových príležitostiach. Jej konštrukcia je prispôbená k použitiu v exteriéri aj v miernom, upravrenom prírodnom teréne. Táto obuv nie je určená k vykonávaniu športových aktivít. Športová obuv – je obuv pre vykonávanie rôznych športových aktivít. Svojou konštrukciou zodpovedá požiadavkám príslušného druhu športu, preto je nutné ju používať len k tomuto športu.

Domáca obuv – ľahká, textilná obuv jednoduchej konštrukcie určená k noseniu v obývacích miestnostiach. Domáca obuv s textilným spodkom (podšívou) je predovšetkým určená k udržaniu nôh v teple – nie je určená k bežnému noseniu. Pri prípadnom nosení môže dôjsť k poškodeniu spodku tejto obuvi.

Ďetská obuv – je obuv, na ktorú sú kladené zvláštne nároky. Tieto nároky sú charakterizované potrebami detskej nohy, ktorá sa vyvíja a rastie:

- vyberte obuv, ktorá dobre padne do dĺžky aj do šírky, nezabudnite na nadmerok 10–15 mm,
- detská obuv by mala mať priestranú, gultatú špičku a dostatočne tuhý opätok,
- uprednostňujte členkové strihy, šnurovacie, alebo s páskom na suchý zip,
- detská noha rastie veľmi rýchlo, kontrolujte preto pravidelne veľkosť nohy a nosené obuvi,
- nezabudnite, že detská noha sa vyvíja, jej kosti sú mäkké a prípadné nedodržanie základných zásad môže mať za následok poškodenie nohy dieťaťa, veľakrát na celý život,
- vzhľadom k spôsobu užívania detskej obuvi (charakter detskej chôdze) je táto obuv vo väčšej

miere vystavená mechanickému poškodeniu – okopaniu, odretiu. Tieto prípadné mechanické poškodenia nemôžu byť dôvodom k reklamácie. Všetka detská obuv, predávaná v e-shopo www.belenka.sk, je zdravotne nezávadná a zodpovedá všetkým platným legislatívnymi požiadavkám kladenými na tento druh obuvi.

VÝROBNÝ SPÔSOB

Ďalšie hľadisko výroby ovplyvňuje funkciu a údržbu obuvi je výrobný spôsob, tzn. spôsob, akým je spojený spojok obuvi so zvrškou.

Obuv lepená – najčastejšie používaná technológia, kedy je spodok obuvi ku zvršku pripravený lepením. Pevnosť lepeného spoja môže byť negatívne ovplyvnená premočením, alebo prepotením obuvi event. opakovaným používaním nepostačujúceho vysušenej obuvi. Pri neopatrnej chôdzi môže dôjsť k mechanickému uvoľneniu lepeného spoja (zakopnutie).

Obuv flexibilná – obuv vyrobená týmto spôsobom je veľmi pohodlná, ľahká, ohýbná (flexibilná) s efektívnym prešivaným okrajom. Zvýšená ohýbnosť je dána skutočnosťou, že zvršok obuvi je prísývaný priamo k spodnej súčasti bez nutnosti použitia napínacej stielky. Nevýhodou tejto obuvi je jej obmedzená vodonepriepustnosť, ktorá je daná práve prítomnosťou zvršku k spodku, pri ktorom je vrchový materiál perforovaný šitím. Túto obuv používajte predovšetkým v suchom prostredí. Pri zvýšenej vlhkosti môže dôjsť k premočeniu obuvi. Pravidelnou údržbou možno zvýšiť odolnosť tejto obuvi voči vlhkosti. Obuv dôkladne impregnujte a (alebo) krémujte. Zvlášť starostlivo ošetrte prešivaný okraj obuvi vrátane rezov materiálov – túto časť obuvi dôkladne namaľte impregnuje a v prípade hladkých usní aj nakrémuje (vhodný je prostriedok napr. Collonil Nifefit).

Obuv s priamo tvarovaným spodkom – spodok obuvi je k zvršku pripravený lisovaním, vstrekovaním alebo odliavaním. Kvalita spoja aj samotného spodku obuvi je daná použitým materiálom a dodržiavaním danej technológie.

POUŽITÝ MATERIÁL, JEHO ÚDRŽBA A OŠETROVANIE

V súčasnej dobe sa používa veľké množstvo materiálov od mnoho druhov usní až po materiály syntetické a textil. Základné znalosti o použitých materiáloch, spolu so správnym ošetrovaním a starostlivou údržbou, predlžujú životnosť vašej obuvi.

Usen – najčastejšie používaný prírodný materiál s ideálnymi vlastnosťami pre výrobu obuvi. Useň je priehľadná, mäkká, má veľmi dobré absorpčné vlastnosti a je schopná sa do istej miery prispôbiť individuálnemu tvaru nohy. Useň je charakteristická svojou premenlivou lícovou kresbou, ktorá potvrdzuje jej prírodný charakter a odlišuje ju tak aj vzhľadom od syntetických materiálov. Useň nie je neobmedzene odolná pôsobeniu vlhkosti a to ani z vonkajšej (klimatické vplyvy) ani z vnútornej strany (pot). O usňovej obuvi je preto treba neustále sa starať. Rozoznávame niekoľko základných druhov usní:

- **Hladká useň** – je useň s jemne štruktúrovaným povrchom s malými pórami. Obuv zbvate nečistôt vhodnou kefkou, alebo mäkkou vlnkou handričkou a vytrite do sucha. Použitie impregnáciu a vhodný krém požadovaného odtievu, vyleštíte. Pre občasnú údržbu (napr. v práci, behom cestovania) možno použiť aj samoštiepacie hubky – tie však dodávajú usni len lesk a nedá sa nimi nahradit pravidelné ošetrovanie vhodným krémom.
- **Laková useň** – useň s hladkým, lesklým povrchom, ktorý je docielene lakovou úpravou usnie. Jej povrch je veľmi chĺstlivý na mechanické poškodenie, chemické vplyvy, rozmrazenie a mraz. Nečistoty z povrchu usne odstráňte jemnou vlnkou handričkou, povrch ošetrte prostriedkami na lakové usne.
- **Povrstvená useň** – useň, ktorá má na povrchu nanesenú či pripojenú vrstvu fólie alebo plasty. Má podobné vlastnosti ako lakovaná useň. Tento materiál otrite vlnkou handričkou a utrite do sucha, alebo používajte prostriedky určené k ošetrovaniu syntetických materiálov.
- **Nubuk, velúr (semis)** – je useň brúsená po líci, alebo po rube. Obuv z tohto materiálu ošetrte prípravkami alebo prípravkami, ktoré sú určené pre vlasové usne. Tieto prípravky oživujú farbu a môžu byť farebné alebo bezfarebné. Dôležité je ošetrovanie vlasových usní vhodnou impregnáciou, zvyšujúcou odolnosť proti vode. Tieto usne nikdy nekremujte!
- **Ostatné usne** – existuje celá rada ďalších druhov usní, ktoré sa vyznačujú predovšetkým farebnými efektami a rozmanitosťou spracovania povrchu. Charakteristickou vlastnosťou väčšiny týchto usní je to, že behom používania sa ich vzhľad „vyvíja“. Useň so stieranou úpravou, kedy je pôvodná farba usne prekrytá ďalšou, často kontrastnou farbou. Táto kontrastná farba sa pri nosení na najviac namáhaných miestach stiera, presvitá pôvodná farba. Ďalšou variantou sú usne s mechanicky narúšaným lícom, kde je lícovej obuvi poprosakaný, je vidieť odlišnú farbu štruktúry usne. Behom nosenia líc ďalej praská na najnamáhanejších miestach sa celkom odlupuje a dochádza k obnaženiu štruktúry materiálu. Popísané zásadné zmeny prebiehajú veľmi rýchlo a pri pokračujúcom používaní sa prehĺbiaj. Obuv rýchlo získava patinu a charakteristický „použitý“ vzhľad. Tieto zmeny sú žiaduce, v žiadnom prípade sa nejedná o prejav vady. Tieto usne v žiadnom prípade nekremujte ani neleštíte. K ošetrovaniu používajte bezfarebné impregnačné spreje (COLLONIL VARIO), ktoré nechajte na povrchu obuvi zaschnúť. Impregnácia čiastočne chráni obuv proti vlhkosti a zašpineniu, napriek tomu sa výrazného zašpineniu obuvi vyvarujte, dá sa ho z povrchu usne len veľmi ťažko odstrániť.

Ostatné syntetické materiály a plasty – sú veľmi podobné „ostatným usniam“. Ich charakteristickou vlastnosťou je predovšetkým vyvíjajúci sa vzhľad v priebehu užívania – vrchná farba sa pri používaní na najviac namáhaných miestach stiera, odlupeje, praská a prípadne vystupuje kontrastná farba. Tieto zmeny sú pomerne rýchle, zámerne a otvárajú veľmi mimos. „poušterovaní“ vzhľad výrobku. Nejde o chybu, ale o zámer. Povrch je veľmi chĺstlivý na mechanické poškodenie a zašpi-

nenie. Výraznému zašpineniu sa vyvarujte, z povrchu materiálu ho možno odstrániť len veľmi ťažko, môže dôjsť k nenávratnému poškodeniu vzhľadu výrobku.

Spodková useň – je druh usne, ktorá sa používa zvyčajne na výrobu podošŕov pre spoločenskú obuv. Túto obuv používame prevažne na nosenie v interiéroch. Nehodí sa pre bežné použitie – je veľmi citlivá na vlhko a nerovný povrch, jej prirodzenou vlastnosťou je výrazná kľzavosť. Ušňové podošŕy ošetríte vhodným prostriedkom ktorý materiál dodáva potrebnú vlhkosť, zvyšuje odolnosť proti oderu a proti šmyku. Ak sa rozhodnete používať obuv s usňovou podošŕou na dlhšie nosenie aj mimo interier, je nutné ju vhodným spôsobom podpíeť a znížiť tak možnosť jej nadmerného opotrebenia, alebo poškodenia. Taktu upravenú obuv však v žiadnom prípade neodporúčame používať vo vlhkom prostredí. Niektoré podpätky pánskej aj dámskej obuvi sú potiahnuté usňou. Povrch týchto podpätkov je nutné pravidelne ošetrovať impregnačiou a krémom; zároveň je treba zamedziť zvýšenému pôsobeniu vlhkosti a mechanickému narušeniu potahu podpätkov.

Textil – používa sa na ľahšiu, často letnú alebo domácu obuv. Textilnú obuv ošetríte za sucha kefováním a vhodnými prostriedkami na textil, ktoré ju čistia, impregnujú, oživia farby a čiastočne zamedzia znečisteniu. Textilnú obuv nepoužívajte vo vlhkom prostredí – nie je odolná voči pôsobeniu vonkajšej vlhkosti.

Syntetické materiály – plasty, koženky – tieto materiály vzhľadom často pripomínajú usneň, ale ich vlastnosti nedosahujú kvalitu prírodných usní, napr. majú obmedzenú priechnosť, spôsobujú teda vyššiu potivosť nôh. Táto obuv je veľmi nenáročná na údržbu. Plastové súčasti obuvi (zvršok aj spodok), ktoré sú farbené po povrchu, sú veľmi náchylné k mechanickému poškodeniu spôsobenému napr. zakopnutím. Pri tomto poškodení dochádza k zredutiu farby na povrchu a k prevrataniu pôvodnej farby materiálu. Tieto prípadné mechanické poškodenia nemôžu byť dôvodom k reklamácii. Umyvajte ju vlhkou handričkou s prídavkom (pridaním) saponátu a utrite do sucha.

Pryž – obuv umyvajte vlhkou handričkou s prídavkom saponátu a utrite do sucha.

Vodeodolná membrána – špeciálne materiály tohto druhu zaručujú vodeodolnosť a priechnosť obuvi. Obuv najskôr očistite od hrubej špiny pomocou vlažnej vody a hubky alebo kefy. Po uschnutí povrchu obuvi naimpregnujte vhodným impregnačným prostriedkom – používajte iba prípravky, ktoré odporúčajú výrobcovia týchto membrán (napr. Collonil).

Ďalšie zásady správneho udržiavania a ošetrovania obuvi:

- Pri obúvaní obuvi, hlavne obuvi s uzavretou päťou, používajte obuvák.
- Po vyzutí obuv napnite na napínaky zodpovedajúcej veľkosti.
- Striedajte často obuv, hlavne vo vlhkom prostredí (neodporúčame používať každodenne rovnakú obuv).
- Obuv je nutné nechať po každom použití dôkladne vyschnúť a vyvetrať (i s vybratou vkladacou stielkou) – aj po krátkom použití dochádza k zvlhnutiu vnútra obuvi vplyvom potenia nôh.
- Používanie nedostatočne vysušenej obuvi spôsobuje jej nadmerné opotrebenie (zvlášť stielok a podšívok).
- Obuv pred prvým použitím naimpregnujte a ošetrte vhodnými ošetrovacími prostriedkami, ďalšie ošetrovanie vykonávajte podľa potreby.
- Vyvarujte sa rozmočeniu obuvi, ktoré poškodzuje vzhľad povrchovej úpravy a deformuje tvar obuvi.
- Žiadna obuv nie je neobmedzene odolná proti vlhkosti – vhodnou impregnačiou iba zvyšujeme jej odolnosť proti vonkajšej vlhkosti – dažď, sneh. Jediným druhom obuvi, ktorý odoláva pôsobeniu vlhkosti bez negatívnych zmien, je obuv celoplastová a celopryžová.
- Premočenú obuv vypchajte novinami a postupne sušte mimo dosah zdroja zvýšenej teploty.
- Veľmi negatívny vplyv má na vzhľad obuvi pôsobenie posypových materiálov, ktorými sa v zimnom období ošetrujú komunikácie. Agresívne chemické látky obsiahnuté v posypoch narušujú štruktúru materiálov, spôsobujú bobtnanie a výskyt charakteristických svetlých škvr. Snažte sa obmedziť pôsobenie týchto látok na obuv. Obuv po použití utrite od zvyškov snehu či vlhkosti. Obuv pravidelne ošetríte; správne ošetrovaná obuv lepšie odoláva týmto negatívnym vplyvom. Obuv poškodenú týmto spôsobom nie je možné reklamovať.

Nižšie uvádzame prehľad piktogramov základných druhov materiálov používaných na jednotlivé časti obuvi.

Tieto piktogramy Vám uľahčia orientáciu v materiálovom zložení obuvi.

V prípade vašich otázok, námetov a pripomienok nás môžete kontaktovať:
Be Lenka s. r. o., tel.: +421 948 191 469, e-mail: info@belenka.com, internet: www.belenka.sk
Be Lenka s. r. o., Obchodná 9076/3D, 010 08 Žilina, Slovensko

Prajeme vám pohodlnú chôdzu v našej obuvi.

– Všetky šité spoje a perforovanie znamenajú porušenie celistvosti materiálov a tým pádom aj obmedzeniu odolnosti obuvi voči pôsobeniu vonkajšej vlhkosti.

- Sýte a tmavé odtiene brúsených usní (napr. červená, tm. modrá) môžu čiastočne pušťať farbu.
- Vnútrorné vybavenie obuvi môže do istej miery zapušťať farbu, pamätajte nato najmä pri nosení nohavíc zasunutých do obuvi (týka sa to aj horných vnútorných lemov obuvi vyšších strihov).
- Detská zimná otepľovacia obuv, tzv. „snehule“, je určená predovšetkým do snehu a nemala by byť jedinou zimnou obuvou Vašho dieťaťa.
- Žiadnu obuv zásadne neodporúčame prať v pračke ani ručne.
- Pri ošetrovaní obuvi v žiadnom prípade nepoužívajte rozpušťačlá ani iné podobné látky (napr. aceton, lieh).
- Opatrenie pätníkov súvisí s veľkosťou ich plochy. Na malý pätník (napr. na ihlovom podpätku) pôsobí veľký tlak a opotrebuje sa podstatne rýchlejšie, než pätník s väčšou plochou.
- Včasnou základnou údržbou alebo výmenou opotrebovaných pätníkov, podošŕov (príp. podrážok), vkladajúcich či vlepovacích stielok alebo šnúrok zabránite poškodeniu ďalších súčastí vašej obuvi; toto prípadné poškodenie nemôže byť dôvodom k reklamácii – ide o základnú údržbu, ktorú si zaistíte zákazník sám.
- Prírodnou vlastnosťou podošŕov vyrobených z údeného kaučuku, tzv. surovej gumy je charakteristický zápach po údení.
- Nohu je nutné v obuvi dostatočne upevniť šnúrovaním, zapínanými páskami apod. Nedostatočné upevnenie nohy v obuvi môže byť príčinou nadmerného opotrebenia podšívok a stielok.
- Niektorá dámska remienková obuv je pri zapínaní pračky vybavená pružnou časťou, tzv. pruženkou. Tá je tu umiestnená predovšetkým pre zvýšenie komfortu chôdze. Pračku je nutné pri každom obúvaní, či vyzutí rozopnúť a zapnúť tak, aby nedošlo k nadmernému namáhaniu gumy a tým k jej rýchlejšiemu opotrebovaniu.
- Väčšina podošŕov používaná k výrobe bežnej obuvi nie je odolná proti pôsobeniu benzínu, nafty, olejov a podobných látok. Ak dôjde k styku týchto látok so spodkom obuvi, dochádza k poškodeniu podošŕy. Zvlášť náchylné k tomuto poškodeniu sú podošŕy zo surovej gumy, tzv. krey.
- Sýte a pastelové farby vrchných materiálov môžu v priebehu užívania zosvetliť. Pravidelnou údržbou bezfarebným krémom možno farebnú zmenu zmieriť.
- Biele materiály môžu v priebehu užívania do určitej miery zožltnúť.
- V dôsledku odlišnej konštrukcie módnjej obuvi s predĺženou špičkou a tenkou podošŕou dochádza pri chôdzi k opakovanému kontaktu špičky obuvi s podložkou (podlaha, chodník, cesta). Dôsledkom je pomerne rýchle a intenzívne opotrebenie špičky podošŕy, prípadne aj zvrškov. Obuv je nutné pravidelne kontrolovať a včas uskutočniť podlepenie podošŕy.
- Žiadnu našu obuv nemožno používať ako obuv pracovnú, pretože nesplnía prísne požiadavky kladené na tento druh obuvi.
- Kovové ozdoby môžu v priebehu užívania čerňať. Včasným a pravidelným čistením materiálu zamedzíte trvalým farebným zmenám na výrobku.
- Štrasy, kamienky a podobné ozdoby obuvi sú v priebehu používania vystavené výraznému mechanickému namáhaniu a týmto dochádza k ich odpadávaniu a ulamovaniu. Ide o bežný prejav opotrebenia – tieto vysoké módné súčasti nemožno na obuvi pevne zafixovať.
- Pri používaní obuvi k riadeniu motorových vozidiel dochádza k rýchlejšiemu opotrebeniu (prípadne i poškodeniu) pätníkov, podpätkov a ich potahov a celej päťovej časti obuvi.
- Letná otvorená obuv (napr. tzv. žabky) a módna textilná obuv (plátienky) má obmedzenú životnosť, cca 1 sezónu.
- Prírodnou vlastnosťou vysoko lesklých (metalizovaných) materiálov je pomerne rýchle ošetrovanie.
- Pri každom syntetickom materiáli dochádza k jeho prirodzenému starnutiu, a to aj keď sa nepoužíva.
- Pri podošŕách s viditeľnou penovou štruktúrou (napr. EVA) dochádza k pomerne rýchlemu opotrebovaniu. Veľmi ľahké podošŕy (PUR podošŕy) majú výrazne kratšiu životnosť, ako podošŕy z iných materiálov, opotrebenie sa u nich prejavuje praskaním.